МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)

Міжнародна науково-практична конференція

АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ

Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації

3 жовтня 2024 року

Біла Церква
2024

УДК 340.12.

БРОВКО Н.І., д-р юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
09101959nb@gmail.com

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ГАРАНТУВАННЯ ПРАВА НА ЗЕМЛЮ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Право на землю є конституційним правом. Політика України направлена на забезпечення гарантування права на землю. У цьому контексті Україна запозичила та продовжує запроваджувати зарубіжний досвід, зокрема у проведенні земельної реформи. Важливим є досвід Польщі, Словаччини, Чехії, Румунії, Німеччини та деяких зарубіжних держав. Ефективне земельне законодавство, гарантованість права власності на землю та стимулююча земельна політика є основою розвитку України держави.

Ключові слова: земля, право на землю, ринок землі, земельна реформа, європейський досвід.

BROVKO N.I., doctor of law sciences
Bila Tserkva national agrarian university

INTERNATIONAL EXPERIENCE IN ENSURING AND GUARANTEEING THE RIGHT TO LAND IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

The right to land is a constitutional right. Ukraine's policy is aimed at ensuring the guarantee of the right to land. In this context, Ukraine has borrowed and continues to implement foreign experience, in particular in the implementation of land reform. The experience of Poland, Slovakia, the Czech Republic, Romania, Germany, and some other foreign countries is important. Effective land legislation, guaranteed land ownership, and a stimulating land policy are the basis for Ukraine's development as a state.

Key words: land, right to land, land market, land reform, European experience.

Право на землю має реалізовуватись шляхом наявності вільних можливостей розпоряджатись своєю власністю для прозорого й ефективного управління земельними ресурсами. З цією метою було заплановано земельну реформу, реалізація якої здійснюється й донині, різними шляхами, одним з яких є запровадження прозорого ринку земель сільськогосподарського призначення [1].

Проведення в Україні земельної реформи є складним тривалим процесом, який направлений на відтворення корисних властивостей кожної земельної ділянки, гарантування права власності на землю, захист прав землекористувачів, розвитку агробізнесу та сільських територій, приведення чинного законодавства у відповідність до міжнародних стандартів шляхом запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення забезпечивши при цьому рівні права та обов'язки для усіх учасників ринку та гарантуючи ефективне використання та охорону земель.

Зазначимо, що у ряді європейських держав процес реформування ринку земель розпочався з 90-х років, на відміну від України. У Польщі, Угорщині, Латвії та Литві, Чехії та Словаччині реформа ринку землі була спрямована на повернення землі колишнім власникам та перерозподіл земель, які перебували у власності колгоспів та радгоспів. Рівень податкового навантаження за придбання землі у цих країнах ЄС є незначним, водночас у Болгарії, Польщі, Чехії власники сільськогосподарських земель взагалі звільняються від оподаткування

Як відомо, покупці землі, як окремі фізичні особи, так і кожен член різних сільськогосподарських об'єднань, за законодавством ряду європейських країн зобов'язані працювати на цій землі, на своїх сімейних фермах чи господарствах. Таке положення має бути нормою й для України. Проте в реаліях можна спостерігати непоодинокі випадки здачі земельних наділів в оренду, суборенду, або ж взагалі не використовувати її за призначенням.

В українському законодавстві відсутні вимоги щодо покупців землі, які існують в деяких зарубіжних країнах. На нашу думку врахування зарубіжного досвіду та запровадження особливої вимоги до бажаючих придбати землю у власність, таких як наявність диплому про відповідну освіту чи іншого документа, що підтверджує знання у сфері є необхідним та важливим.

Зокрема, у Франції, для бажаючих придбати земельні наділи встановлюється термін професійного стажу 5 років, вимагається наявність певних засобів виробництва, таких як худоби, птиці, тварин. Така норма є доцільною для запровадження у національному законодавстві та доводить наміри потенційного покупця, його бажання займатись веденням сільського господарства та підтверджує досвід у поводженні із земельними наділами.

В угорському законодавстві нормативно передбачено вимогу володіння навичками у сфері сільського господарства або вести бізнес у сільському господарстві щонайменше три роки, що дає право на придбання землі. Особи, які не виконують цих умов, можуть придбати не більше ніж 1 га сільськогосподарських угідь. Максимальна площа землі, яка може перебувати у власності, обмежена до 300 га [2].

Поширеною є норма зарубіжного законодавства щодо заборони та обмеження права на придбання землі для іноземних громадян. У Японії, Австралії така норма визначена національним законодавством, у США та Канаді регіональним законодавством. У Болгарії сільськогосподарські землі можуть придбати і володіти ними лише фізичні особи, які легально проживають у країні щонайменше п'ять років. Аналогічні вимоги поширюються на юридичних осіб. Право на придбання та володіння землею сільськогосподарського призначення не поширюється на юридичні особи, у яких частку мають партнери або акціонери, зареєстровані у вільних економічних зонах. У Румунії у 2014 р. було відкрито ринок землі для громадян ЄС, Ісландії, Ліхтенштейну і Норвегії. Пріоритетністю у питанні купівлі землі користуються співвласники, орендарі, власники земель, що прилеглі до земельної ділянки, яка продається, а також Румунське агентство громадської власності [2].

Польське законодавство містить норми-обмеження щодо продажу сільськогосподарських земель, за якими їх можуть придбати у власність лише держава, релігійні об'єднання й фермери. Бажаючий купити землю повинен володіти не тільки сільськогосподарськими навичками, а й бути власником сільгоспугідь площею до 300 га та проживати у місцевості, в якій бажає придбати землю. Така особа зобов'язується вести на цій землі господарську діяльність протягом 10 років і без дозволу суду не має право її продати й здати в оренду [2].

В Україні іноземці поки не мають права володіти сільськогосподарською землею. Однак землі для садівництва можуть використовуватись ними на праві оренди. Можна говорити, що національне законодавство досить лояльне. Таке, відповідно до ч. 2 статті 81 Земельного кодексу, іноземці без обмежень можуть набувати у власність таку землю, якщо вона: знаходиться на території населеного пункту чи знаходиться за межами населеного пункту, проте містить певне нерухоме майно, яке знаходиться у приватній власності іноземця, наприклад будинок, виробництво чи цех [3].

Щодо гарантій власності на землю, то у Німеччині законодавчо закріплено вимогу щодо відчуження земельних ділянок, за якою землі більше 1 га підлягають продажу лише з дозволу місцевих органів влади. Аналогічним є порядок придбання земельних ділянок сільськогосподарського призначення в Австрії. У Франції, Данії, США купівля-продаж сільськогосподарських земель для несільськогосподарських цілей обмежується та вимагається дозвіл місцевих органів влади, а також осіб, що проживають в такій місцевості. З метою протидії зловживанням та спекуляції земельними наділами визначено, що будь-які куплені землі можуть бути продані лише зі збігом певного, встановленого законом строку [2].

Важливою нормою зарубіжного законодавства є закріплені розміри господарств на законодавчому рівні. Так у Німеччині максимальна ділянка, як власна так і орендована, може становити 400-500 га (залежно від федеральних земель); у Польщі до 300 га; в Іспанії - до 100 га, у Данії - до 150 га [4, с.104-108]. Такі розміри обґрунтовані вимогою ефективної діяльності у земельній сфері та надає можливість зменшити прояви земельної монополії державі забезпечивши рівні умови для усіх у придбанні землі. Так у Швейцарії максимальною вважається ділянка, яка забезпечує рівень доходу трьох осіб, які зайняті її обробітком, у Франції — двох (середній розмір ділянки в країні — 25 га) [4, с.104-108]. В національному законодавстві такі норми відсутні, що на нашу думку є небезпечним, адже може призвести до надмірної кількості землі, що зосереджується в одних руках

Надважливим питанням, яке потребує уваги та нормативного закріплення на національному рівні є регуляторна державна політика та державна фінансова підтримка. Держава має бути партнером для фермерів, гарантом кредитування. Така модель діє у США, Канаді, Мексиці, Болівії, Венесуелі. У Чилі викуплені та експропрійовані землі передавалися сільським сім'ям із оплатою у розстрочку. В Бразилії держава викупила 18 млн. га угідь, на яких створено 285 тис. фермерських господарств [4, с.104-108].

Україні варто провести інвентаризацію земель сільськогосподарського призначення, особливо тих, що знаходяться у постійному користування державних підприємств, наукових установ, дослідницьких господарств і станцій. Такі кроки вже почали здійснюватись, але вони викликають супротив у відповідних суб'єктів Варто звернути уваги й на землі резерву та запасу, які сьогодні є полем для корупційних дій.

Галузь сільського господарства в Україні є досить затребуваною, такою, що забезпечує економічний розвиток держави. З метою її підтримки варто чітко нормативно закріпити гарантії права власності. Такі гарантії повинні передбачати поділ способів захисту прав на землю на міри відповідальності і міри захисту. У першому випадку відшкодування збитків в повному обсязі має бути обов'язковою умовою. Способи захисту права власності на землю не повинні обмежуватись лише випадками, передбаченими земельним законодавством, власники повинні мати вибір способів захисту порушених прав. У цьому контексті має бути встановлена відповідальність в Земельному кодексі не лише окремих суб'єктів виконавчої влади держави, але і держави як суб'єкта цивільно-правових відносин.

Як свідчить проведений аналіз, у більшості європейських держав відкриті ринки землі для іноземців, хоча на початку для них вводилися обмеження щодо володіння землями протягом семи років після вступу країн до ЄС, які були спрямовані на запобігання спекуляції землями. Результатом стала активізація ринку земель що призвела до зростання цін на землю. Україні потрібно врахувати такий досвід з урахуванням власної специфіки, суспільних відносин.

З метою вдосконалення орендних відносин в Україні, на нашу думку, необхідне формування складових інфраструктури земельного ринку. Зокрема мова йде про створення та діяльність консалтингових служб, які надаватимуть інформаційні послуги зацікавленим особам щодо попиту та пропозицій на оренду землі, поради щодо справедливої орендної плати. Щодо оренди земельних ділянок, то необхідним є проведення земельних конкурсів для майбутніх орендарів. Варіацією може стати створення маркетингових фірм з обслуговування як ринку землі, так і відносин оренди. Досить важливим є питання ефективної підготовки спеціалістів, які будуть розробляти рекомендації щодо розміру орендної плати за земельні ділянки [5, с.66].

Таким чином, з метою удосконалення існуючого стану відносин в аграрному секторі України необхідно внести зміни до Основного закону, закріпивши там норму щодо гарантування права власності на землю, доповнивши її ст. 14 Конституції України ч. 3 такого змісту: «***Власникам землі та землекористувачам гарантується відшкодування завданих збитків та забезпечуються гарантії, пов'язані з вирішенням земельних спорів».*** Вказана норма повинна знайти своє відображення й у Земельному Кодексі України та цивільному кодексі України, Законах України «Про фермерське господарство», «Про особисте селянське господарство», «Про державну підтримку сільського господарствам України». Доречним є прийняття Аграрного кодексу, чітко виокремивши в ньому моменти, пов'язані з гарантуванням права власності на землю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Земельна реформа. URL:https://www.kmu.gov.ua/reformi/ekonomichne-zrostannya/zemelna-reforma

2. Ринок землі: українські реалії та європейський досвід. URL:http://www.nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=4369:rinok-zemli-ukrajinski-realiji-ta-evropejskij-dosvid&catid=71&Itemid=382

3. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III. URL:https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/276814/print1428306880436825.

4. Могильова Т.С., Польова І.С. Визначення ринку землі сільськогосподарського призначення у контексті земельної реформи та на прикладі інших держав. Теоретичні та практичні аспекти формування й розвитку ринку земель сільськогосподарського призначення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Херсон, 01-02 червня 2018 року). Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2018.148 с.

5. Бровко Н. І., Сімакова С.І. Конституційні гарантії права власності на землю. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 1. С. 65–67.

УДК 343.2

СІМАКОВА С.І., канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
simakova.svitlana@btsau.edu.ua

НАДАННЯ МЕДИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ УВ'ЯЗНЕНИМ І ЗАСУДЖЕНИМ У СЛІДЧИХ ІЗОЛЯТОРАХ

Під час написання тез конференції розглянуто питання, що стосуються: медичного обслуговування у слідчих ізоляторах; зазначено законодавство, яким регулюються питання надання медичних послуг ув'язненим та засудженим особам; виокремлено основні завдання медичної частини слідчого ізолятору.

Ключові слова: взятий під варту;засуджений; медичне забезпечення; лікувально-профілактична робота;санітарно-протиепідемічна робота; амбулаторія; стаціонар; інфекційний ізолятор.

SIMAKOVA S.I., PhD in Law
Bila Tserkva national agrarian university

PROVISION OF MEDICAL CARE TO PRISONERS AND CONVICTS IN PRETRIAL DETENTION CENTERS

During the writing of theses of the conference, the following issues were considered: medical care in pretrial detention centers; the legislation governing the provision of medical services to prisoners and convicted persons is specified; the main tasks of the medical part of the pretrial detention center are highlighted.

Key words: taken into custody; condemned; medical care; curative and preventive work; sanitary and anti-epidemic work; outpatient clinic; hospital; infectious isolator.

Особи, які тримаються під вартою, чи засуджені, які відбувають покарання у слідчих ізоляторах користуються всіма правами людини та громадянина, які виокремлені у Конституції України, окрім тих правообмежень, які стосуються певного виду кримінального покарання та визначні виром суду. Не є винятком і отримання медичного забезпечення ув'язненими та засудженими особами. Особливості порядку лікувально-профілактичної і санітарно-протиепідемічної роботи у слідчих ізоляторах (далі - СІЗО) регулюються Кримінально-виконавчим кодексом України[1], Законом України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»[2], Законом України «Про попереднє ув'язнення»[3], наказом Міністерства юстиції України № 1348/5/572 «Про затвердження Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі[4].

У всіх СІЗО в Україні діють медичні частини, які вважаються її структурними підрозділами. Призначення медичних частин – надання медичного обслуговування, лікувально-профілактична і протиепідемічна робота із ув'язненими та засудженими особами, що включає консультації медичних працівників, діагностику і лікування різних видів захворювань, травм та отруєнь, здійснення профілактичних заходів, направлення хворих ув'язнених чи засуджених для надання спеціалізованої та високоспеціалізованої допомоги враховуючи ступінь захворювання. У своєму складі медична частина має амбулаторію, стаціонар, інфекційні ізолятори для людей, які хворіють на туберкульоз, та хворих з кишковими інфекціями, окрему палату-ізолятор для тримання осіб з психічними розладами, туберкульозний кабінет, приміщення для зберігання лікарських засобів[4].

До амбулаторії відносяться кабінети завідувача медичної частини, лікарського прийому, терапевта, психіатра, нарколога, та інші лікарі. У стаціонарі установи проходить стаціонарне обстеження і лікування хворих строком до 30 діб; проходить тимчасова ізоляція інфекційних хворих, а також хворих із захворюваннями з підозрою на інфекційні до їх направлення до спеціалізованих закладів охорони здоров'я; відбувається лікування хворих після виписки їх із закладів охорони здоров'я. Задля забезпечення безпеки установи, та осіб,

ЗМІСТ

Марчук В. В., Хом'як О. А. Сутність і складові базової культури особистості.....3
Скуловатова О.В. Роль та значення диджитал-психології в умовах міжкультурної аграрної комунікації.....5
Столбецька С.Б. Імплементація контекстно-орієнтованих стратегій навчання граматики французької мови у професійній підготовці перекладачів аграрної галузі.....7
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Практика вдосконалення мовленнєвої культури студентів аграрного ЗВО.....9
Пилипенко І.О. Особливості англійського мовного етикету.....11
Зелінська В.А. Розвиток комунікативних та професійних компетенцій студентами ветеринарного напряму у курсі іноземна мова за професійним спрямуванням.....13
Ордіна Л.Л. Формування креативної компетентності студентів у закладі вищої освіти.....15
Пономаренко Т.І., Дорошенко І.В. Психологічне благополуччя студентів аграрних спеціальностей.....17
Карпенко С.Д. Проблеми поглядів на піраміду ефективності засвоєння знань та її застосування.....19
Цвид-Гром О.П. Формування соціолінгвістичної компетенції у студентів в умовах сучасних викликів.....20
Береговенко Н.С. Підходи до класифікацій лексичних засобів вираження оціночного судження.....22
Велика К.І., Важливість застосування англомовних професійних текстів у навчанні студентів немовних спеціальностей.....25
Клочко А.О. Психологічна стійкість як фактор ефективності праці в організації в умовах воєнного стану.....27
Рєзнік В.Г. Роль стратегій навчання читанню іншомовних текстів у формуванні комунікативної компетенції у студентів-філологів.....29
Ігнатенко В.Д. Особливості локалізації у перекладацькому контексті.....31
Коваленко А.Ю. Мотивація студентів до занять фізичною культурою як основа збереження їхнього здоров'я.....33
Дудник О.К., Максимченко В.І. Вікові особливості серця у юних борців з різним психофізіологічним станом фізичної підготовки.....35
Петренко О.М. Психологічні особливості самоефективності особистості студентів.....39
Лукавенко О.О. Психологічні особливості самотурботи здобувачів освіти в умовах війни.....40
Хомчук О.П. Розвиток саморегуляції студентів.....42
Римар Н.Ю. Номінації видань і творів в епістолярному мовленні Лесі Українки.....43
Kalytyuk L.P. Littlest or Least, Worst or Baddest? Some observations on Modern English use.....46
Mykhaylenko O.O. scientific translation and technical translation as separate research areas of translation studies.....48
Ігнатенко В.Д. Особливості локалізації у перекладацькому контексті.....49
Боньковський О.А. До проблематики фахової комунікації в аграрній сфері.....51
Кириленко М.О. Трактування термінів «концепт» та «поняття» в сучасній лінгвістиці.....53
Ярмола О.В. Микола Іванович Величківський як фундатор економічної освіти в Білій Церкві в 1920 роках.....54
Грек І. Державник у творі П. Куліша «Чорна Рада».....57
Мельник Л.М. Феномен довіри: політико-психологічний аспект.....58
Бровко Н.І. Міжнародний досвід забезпечення та гарантування права на землю в Україні в умовах євроінтеграції.....60
Сімакова С.І. Надання медичного обслуговування ув'язненим і засудженим у слідчих ізоляторах.....63
Тимощук О.Г.Професійно-етичні та деонтологічні засади діяльності нотаріуса.....64
Васильчук І.Ю., Линник Т.В. Міжнародні стандарти прав людини та їх співвідношення із національним законодавством.....66
Пахомова А.О. Термінологічні аспекти міжнародного права промислової власності.....67
Настіна О.І. Перспективи створення в Україні мирових судів.....69
Ломакіна І.Ю. Проблематика мобінгу, шляхи вдосконалення.....70
Звонарьов О.Ю. Проблемні питання протидії корупції в аграрному секторі.....72
Терещук М.М. Роль держави у підтримці аграрної науки та інновацій у виробництві: правові механізми підтримки та фінансування наукових розробок.....73
Обіюх Н.М. Екологічна сертифікація земель та європейський досвід у сфері «зеленого» виробництва: